ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/22/2008

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Otsuse tegemise aeg ja koht	26.09.2022 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	16.08.2022 (registreeritud inspektsioonis 17.08.2022)
Teabevaldaja	Pärnu Linnavalitsus aadress: Suur-Sepa 16, 80098 Pärnu e-posti aadress: linnavalitsus@parnu.ee
Vaide esitaja	Eraisik aadress: Xxxxx x-x, Xxxxx e-posti aadress: xxxxxxxxx@gmail.com

RESOLUTSIOON:
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

1) **jätta vaie rahuldamata ettekirjutuse tegemiseks vastata ja väljasta vaide esitajale 03.08.2022 teabenõuetes 8-5/6986/2022 ja 4.3-7/5097/2022-9 soovitud teave, kuna Pärnu Linnavalitsus on menetluse käigus teabenõuetele vastanud.**
2) **jätta vaie rahuldamata nõudes teha Pärnu Linnavalitsusele ettekirjutus ja karistada linnavalitsust teadlikult teabenõuete menetlemise ja AvTS rikkumisega seoses, kuna seadus ei võimalda teha ettekirjutusi rikkumiste osas, mida pole veel toime pandud ega näe ette teabenõuetele vastamise korra rikkumisel isikute ega asutuste karistamist.**
3) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 (2)). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 03.08.2022 esitas vaide esitaja Pärnu Linnavalisusele kaks pöördumist, mis sisaldasid nii selgitustaotlust kui teabenõuet, millest ühele vastas linnavalitsus 05.08.2022 ning teatas, et loeb pöördumise selgitustaotluseks. Teisele pöördumisele ei olnud linnavalitsus aga vaide esitamise ajaks üldse vastanud.

2. Vaide esitaja leidis, et Pärnu Linnavalitsus ei ole järginud teabenõuetele vastamise korda ning esitas Andmekaitse Inspektsioonile vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

1. 03.08.2022 esitasin Pärnu linnavalitsusele teabenõude (v.a punkt 1 ja 4 selgitustaotlus) mis registreeriti dokumendiregistris xx.xx.2022 kirjanumbri all 8-5/xxxxx/2022
Teabenõude punktides 2.1 ja 2.2 ning punktides 3.1-3.9 palusin dokumente millega on muudetud Audru valla Üldplaneeringu seletuskirja teksti ja KSH aruande teksti ja lisatud neile dokumente mida seal kehtestamise ajal ei olnud. 05 august 2022 teatas Pärnu linnavalitsuse Infospetsialist-registripidaja Xxxxx Xxxxxxx e -mailiga, et loeb kogu kirja selgitustaotluseks.
(Arusaamatuks on jäänud Pärnu linnavalitsuse xx.xx.2022 kiri nr 8-5/xxxx-2 millega teatati uuesti , et loetakse minu xx.xx.2022 pöördumises toodud teabenõude osa selgitustaotluseks.)

Palutud on selgesõnaliselt dokumente siis ei saa sellist teabenõuet lugeda selgitustaotluseks.

Pärnu Linnavalitsus on rikkunud AvTS sätestatut ja käsitlenud teabenõuet kus palutud edastada dokumendid selgitustaotlusena ning rikkunud sellega allakirjutanu Põhiseadusest tulenevat õigust saada seadusega ettenähtud korras, tähtajal avalikku teavet.
Pärnu linnavalitsus kasutab pidevalt, teadlikult, karistamatult ja Andmekaitse Inspektsiooni vaikival heakskiidul teabenõuetele vastamistähtaja pikendamiseks sellist meetodit – lugedes dokumentide nõude selgitustaotluseks. Andmekaitse Inspektsiooni aastaid tehtud ettepanekud, AvTS nõuetekohaseks täitmiseks, ei ole linnavalitsust huvitanud.

Võttes arvesse eespool toodut palun
1. Tuvastada kas Pärnu linnavalitsus luges allakirjutanu teabenõude õiguspäraselt selgitustaotluseks
2. Teha Pärnu Linnavalitsusele ettekirjutus ja karistada linnavalitsus teadlikult teabenõuete menetlemise ja AvTS rikkumisega seoses.
3. Kohustada Pärnu linnavalitsust koheselt (sest teabenõude täitmise tähtaeg on möödunud) edastama xx.xx.2022 nr xxxx teabenõudes palutud dokumendid või keelduma teabenõude täitmisest kui esinevad seadusest tulenevad takistavad asjaolud.

2. 03.08.2022 edastasin pöördumise mis registreeriti dokumendiregistris xx.xx.2022 teabenõudena kirjanumbri all 4.3-7/xxxx/2022-9 .Pöördumine koosnes teabenõudest ja selgitustaotlusest.
Punktides 3.1, 3.2, 4.2, 5.2.1- 5.2.4, 7.1-7.3 olin palunud konkreetselt dokumente.
Pärnu linnavalitsus ei ole pöördumisele vastanud, vastamistähtaega pikendanud ega teatanud mis on takistanud seda tegemast. Võib eeldada, et linnavalitsus on käsitlenud ka seda teabenõuet selgitustaotlusena kuid allakirjutanul selle kohta teadet tulnud ei ole ja dokumendi nõuet ei ole õiguspärane käsitleda selgitustaotlusena.
Pärnu linnavalitsus on rikkunud allakirjutanu Põhiseadusest tulenevat õigust saada ettenähtud korras ja tähtajal avalikuks kasutamiseks mõeldud teavet.

Võttes arvesse eespool toodut palun
1. Tuvastada kas Pärnu linnavalitsus luges allakirjutanu teabenõude õiguspäraselt selgitustaotluseks
2. Teha Pärnu Linnavalitsusele ettekirjutus ja karistada linnavalitsus teadlikult teabenõuete menetlemise ja AvTS rikkumisega seoses.
3. Kohustada Pärnu linnavalitsust koheselt (sest teabenõude täitmise tähtaeg on möödunud) edastama xx.xx.2022 teabenõudes (nr xxxx) palutud dokumendid või keelduma teabenõude täitmisest kui esinevad seadusest tulenevad takistavad asjaolud.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Palusite hiljemalt 09.09.2022 vastuseid järgmistele küsimustele:

1. *Kas Pärnu Linnavalitsusel on olemas dokumendid, mida vaide esitaja soovis oma xx.xx.2022 esitatud teabenõudes, mis on registreeritud linna dokumendiregistris nr 8-5/xxxx/2022 all?*

Vastus: Pärnu Linnavalitsus vastas vaide esitaja xx.xx.2022 teabenõudele (pöördumise punktid 2.1 ja 2.2 ning 3.1-3.9) 05.09.2022 (dokumendiregistris leitav https://edok.parnu.ee/public/index.aspx?itm=xxxxx). Vastuses on viidatud nii olemasolevatele dokumentidele kui ka antud selgitused.

2. *Juhul kui on, siis miks ei väljastatud neid teabenõudjale seaduses sätestatud tähtaja jooksul?*

Vastus: Eraisik küsis xx.xx.2022 kirjas lisaks dokumentidele ka selgitusi, nt p 1., 2.1. 2.2 - „…andke õiguslikult motiveeritud selgitus ….“. P 4. (viimane, kokkuvõttev punkt) „Juhul kui mõnes punktis palutud dokument puudub andke õiguslikult motiveeritud selgitused“. Kuigi Eraisiku xx.xx.2022 kirjas esitatud küsimusele oleks saanud teabenõudena vastata, ei oleks olnud vastus ilma selgitusteta arusaadav. Lisaks dokumendi edastamisele oli vaja lisada juurde selgitusi. Hindasime küsimuste olulisust ja otsustasime vastata selgitustaotlusena, muidu oleks jäänud mulje, et Audru valla üldplaneeringut on seadusega vastuolus muudetud.

3. *Juhul kui linnavalitsusel soovitud dokumente ei ole, siis miks ei keeldutud teabenõude täitmisest enne kui pöördumine loeti selgitustaotluseks?*

Vastus: Linnavalitsusel on vajalikud dokumendid olemas, lisaks oli vaja viidata planeerimisseadusele ja anda selgitusi. Kahjuks jäi ekslikult tähelepanuta asjaolu, et teabenõudena esitatud osale tuleb vastata avaliku teabe seaduses ette nähtud korras, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul.

4. *Kui linnavalitsus on siiski eeltoodud teabenõudele vastatud, siis palume edastada koopia vastusest ka Andmekaitse Inspektsioonile.*

Vastus: Pärnu Linnavalitsus vastas vaide esitaja pöördumisele xx.xx.2022, dokumendiregistris leitav https://edok.parnu.ee/public/index.aspx?itm=xxxxxx.

5. *Miks ei ole linnavalitsus vastanud vaide xx.xx.2022 pöördumise teabenõude osale (punktid 3.1, 3.2, 4.2, 5.2.1-5.2.4, 7.1-7.3), mis on registreeritud linnavalitsuse dokumendiregistris xx.xx.2022 nr 4.3-7/xxxxx/2022-9 all?*

Vastus: Pärnu Linnavalitsus vastas pöördumise teabenõude osale xx.xx.2022 kirjaga nr 4.3-7/xx.xxx-10. Kahjuks jäi ekslikult tähelepanuta asjaolu, et teabenõudena esitatud osale tuleb vastata avaliku teabe seaduses ette nähtud korras, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul.

6. *Juhul kui eelnimetatud pöördumise teabenõude osale on siiski vastatud, palume edastada koopia vastusest vaide esitajale ka Andmekaitse Inspektsioonile.*

Vastus: Pöördumise vastus on leitav Pärnu linna dokumendiregistris: https://edok.parnu.ee/public/index.aspx?itm=xxxxxxxx

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Teabenõuetele vastamine

AvTS § 18 lg 1 sätestab, et teabenõue täidetakse viivituseta, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. AvTS § 19 kohaselt kui teabevaldajal on vaja teabenõuet täpsustada või kui teabe väljaselgitamine on aeganõudev, võib teabevaldaja teabenõude täitmise tähtaega pikendada kuni 15 tööpäevani. Tähtaja pikendamisest koos põhjendustega tuleb teabenõudjat teavitada viie tööpäeva jooksul. AvTS § 23 lg 2 p 5 sätestab, et kui teabenõude täimiseks tuleb teavet täiendavalt süstematiseerida ja analüüsida ja selle alusel on vaja uus teave dokumenteerida ehk vormistada uus dokument, siis loetakse selline teabenõue selgitustaotluseks ja sellele vastatakse vastavalt märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduses sätestatud korras. Seadus ei näe ette võimalust lugeda teabenõue (kus küsitakse dokumentide koopiaid) ilma ühegi põhjenduseta/selgituseta selgitustaotluseks.

xx.xx.2022 teabenõude nr 8-5/xxxx täitmine

Antud juhul on vaide esitaja oma teabenõudes, mis on registreeritud Pärnu linna dokumendiregistris xx.xx.2022 nr 8-5/xxxx/2022 all, küsinud nii dokumentide koopiaid kui ka selgitusi. Kui kodaniku pöördumine sisaldab nii teabenõuet kui selgitustaotlust, tuleb teabenõude osale vastata viie tööpäeva jooksul ning selgitustaotlusele 30 päeva jooksul. Kui teabenõudele vastamine eeldab siiski ka täiendavate selgituste andmist, siis tuleks sellele teabenõude täitmisel ka viidata, et selgitused edastatakse täiendavalt 30 päeva jooksul. Seadus ei anna võimalust lugeda pöördumises sisalduvat teabenõude osa ilma ühegi selgituse või põhjenduseta selgitustaotluseks.

Seega on Pärnu Linnavalitsus lugedes vaide esitaja xx.xx.2022 pöördumise nr 8-5/xxxx/2022 teabenõude osa selgitustaotluseks ilma ühegi põhjenduseta, rikkunud teabenõuete menetlemise korda. Kuna 05.09.2022 on Pärnu Linnavalitsus eelnimetatud teabenõudele koos selgitustega vastanud, siis on menetluse kestel õiguslik olukord saavutatud ning vaie jääb eeltoodud teabenõude täitmata jätmise osas ettekirjutuse tegemiseks rahuldamata.

xx.xx.2022 pöördumine nr 4.3-7/xxxx/2022-9

Vaide kohaselt koosnes eelnimetatud pöördumine nii teabenõudest kui selgitustaotlusest, kuna punkides 3.1, 3.2, 4.2, 5.2.1- 5.2.4, 7.1-7.3 palus vaide esitaja konkreetselt dokumente. Kuigi vaides ei ole vaide esitaja eeltoodud teabenõude osas inspektsioonile konkreetset nõuet esitanud, mida ta inspektsioonilt soovib, vaid on teatanud, *et Pärnu linnavalitsus ei ole pöördumisele vastanud, vastamistähtaega pikendanud ega teatanud mis on takistanud seda tegemast. Võib eeldada, et linnavalitsus on käsitlenud ka seda teabenõuet selgitustaotlusena kuid allakirjutanul selle kohta teadet tulnud ei ole ja dokumendi nõuet ei ole õiguspärane käsitleda selgitustaotlusena. Pärnu linnavalitsus on rikkunud allakirjutanu Põhiseadusest tulenevat õigust saada ettenähtud korras ja tähtajal avalikuks kasutamiseks mõeldud teavet.*

Eeltoodust saab Andmekaitse Inspektsioon aru selliselt, et teabenõudele ei ole vastatud ning vaide esemeks on teabenõudele tähtaegselt vastamata jätmine. Vastuses inspektsiooni järelepärimisele on Pärnu Linnavalitsus selgitanud, et on vaide esitaja eeltoodud teabenõudele vastanud xx.xx.2022 kirjaga nr 4.3- 7/xxxx-10. Vastuses inspektsiooni järelepärimisele on linnavalitsus selgitanud, et *kahjuks jäi ekslikult tähelepanuta asjaolu, et teabenõudena esitatud osale tuleb vastata avaliku teabe seaduses ette nähtud korras, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul.* Eeltoodu jääb inspektsioonile arusaamatuks, kuna teabenõuetele vastamine on teabevaldajate seadusest tulenev kohustus, siis kuidas jääb linnavalitsusel **korduvalt** tähelepanuta, et pöördumine sisaldab ka teabenõuet ning et teabenõuetele tuleb vastata viie tööpäeva jooksul. Seega on Pärnu Linnavalitsus rikkunud teabenõuete menetlemise korda.

Kuna aga teabenõudele on xx.xx.2022 vastatud, siis on vaide ese ära langenud ning puudub alus ettekirjutuse tegemiseks mistõttu jääb vaie xx.xx.2022 teabenõudele nr 4.3-7/xxxx/2022-9 vastamata jätmise osas rahuldamata.

Oma vaides on vaide esitaja märkinud, et *Pärnu linnavalitsus kasutab pidevalt, teadlikult, karistamatult ja Andmekaitse Inspektsiooni vaikival heakskiidul teabenõuetele vastamistähtaja pikendamiseks sellist meetodit – lugedes dokumentide nõude selgitustaotluseks. Andmekaitse Inspektsiooni aastaid tehtud ettepanekud, AvTS nõuetekohaseks täitmiseks, ei ole linnavalitsust huvitanud.* Kõigepealt pean vajalikuks juhtida vaide esitaja tähelepanu sellele, et Andmekaitse inspektsioon ei halda Pärnu linnavalitsuse dokumendihaldust ning seega ei tea ega jälgi igapäevaselt linna poolt teabenõuetele vastamist, sh seda kas igale teabenõudele vastatakse tähtaegselt. Selleks puudub inspektsioonil ka ressurss. Samuti on asjakohatu viide nagu inspektsioon on aktsepteerinud teabenõuete lugemist selgitustaotlusteks.

Andmekaitse Inspektsioon lahendab teabenõuete vastamisega seotud vaidlusi vaidemenetluste raames, mis on haldusmenetlus. Vaidemenetluse raames, sh ka järelevalvemenetluse raames saab Andmekaitse Inspektsioon asutusele teha ettekirjutuse konkreetse rikkumise lõpetamiseks, mitte etteulatuvalt rikkumiste osas, mida pole veel toime pandud. Kuna haldusmenetlus on suunatud rikkumiste lõpetamiseks, siis ei näe haldusmenetlus ega ka avaliku teabe seadus tähtaegselt teabenõudele vastamata jätmise korral ette ka kellegi karistamist. Kui rikkumine menetluse kestel lõpetatakse (teabenõue täidetakse), siis pole ka alust ettekirjutuse tegemiseks. Arusaamatuks jääb ka vaide esitaja väide nagu toimuks rikkumised inspektsiooni vaikival heakskiidul. Andmekaitse Inspektsioon on aastaid vaide esitaja vaideid lahendanud ning rikkumiste korral teinud ka asutustele ettekirjutusi. Seega on vaide esitaja süüdistused asjakohatud, pahatahtlikud ja alusetud.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel